

Свирідюк С.М.

студент,

Науковий керівник: Плева В.А.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національна академія внутрішніх справ України

ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Важливою умовою ухвалення законного та обґрунтованого судового рішення є встановлення фактичних обставин по справі.

Докази є один із найважливіших інститутів цивільного процесуального права. Адже саме з допомогою доказів суд з'ясовує дійсні правовідносини сторін, обставини, що мають значення для справи.

Докази є невід'ємною частиною в процесі вирішення справи в цивільному судочинстві. Оскільки вони є основою за допомогою якої суд встановлює у справі об'єктивну істину.

Що стосується законного визначення доказів то воно міститься в Главі 5 ч. 1 ст. 57 Цивільно процесуального кодексу (далі -ЦПК), а саме доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи [1].

Перед тим як ухвалити рішення суддя в обов'язковому порядку досліджує докази які були йому надані сторонами. Дослідженням доказів є процесуальна діяльність суду, щодо безпосереднього сприйняття і вивчення у судовому засіданні фактичних даних, якими сторони обґрунтовують свої вимоги чи заперечення [2].

Відповідно до ст. 177 ЦПК суд під час судового розгляду справи, заслухавши пояснення сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, встановлює порядок з'ясування обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, та порядок дослідження доказів, якими вони обґрунтовуються. При цьому порядок дослідження доказів визначається судом залежно від змісту спірних правовідносин і в разі потреби може бути змінений. Порядок дослідження доказів визначається судом по кожній конкретній справі залежно від обставин даної справи, з урахуванням зручності, доцільності та тактики ведення справи. При цьому особи, які беруть участь у справі, можуть запропонувати свій порядок [3].

Частиною 2 ст. 57 ЦПК встановлено такі процесуальні форми одержання фактичних даних: пояснення сторін і третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків, показання свідків, письмові докази, речові докази, зокрема звуко– і відеозаписів, висновки експертів.

Суд досліджує та оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів (ч. 1 ст. 212 ЦПК) [1].

Видами оцінки доказів є:

1) за юридичним значенням:

– попередня оцінка здійснюється під час судового розгляду до виходу суду до нарадчої кімнати;

– остаточна оцінка – здійснюється судом у нарадчій кімнаті і є підставою для ухвалення рішення у справі;

– контрольна оцінка – здійснюється судами апеляційної і касаційної інстанцій під час перевірки законності й обґрунтованості рішень судів першої інстанції;

2) за суб'єктами доказової діяльності:

– рекомендаційна оцінка – здійснюється сторонами та іншими учасниками цивільного процесу, крім суду, у формі пояснень, клопотань, заперечень тощо;

– владна оцінка – здійснюється судом і є підставою для прийняття ним законного й обґрунтованого рішення [2].

Результати оцінки доказів суд відображає у рішенні, в якому наводяться мотиви їх прийняття чи відмови у прийнятті.

Після того як суд визначить коло фактів які є важливими для розгляду справи, він повинен вирішити, які докази треба дослідити, щоб з'ясувати наявність або відсутність фактичних обставин якими сторони обґрунтовують свої вимоги чи заперечення по справі. Для цього суд визначає, які із поданих сторонами доказів можуть бути допущені при цьому, суд повинен керуватися правилами належності та допустимості доказів.

Відповідно до п. 27 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» в судовому засіданні необхідно дослідити кожний доказ, наданий сторонами на підтвердження своїх вимог або заперечень, який відповідає вимогам належності та допустимості доказів [4].

Відповідно до ст. 58 ЦПК належними є докази, які містять інформацію щодо предмета доказування. Сторони мають право обґрунтувати належність конкретного доказу для підтвердження їхніх вимог або заперечень. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування. Відповідно до цього правила суд зобов'язаний відібрати тільки докази, що мають властивість належності, виключивши із процесу докази, що не стосуються справи, наявність яких ускладнює процес доказування, встановлення дійсності обставин справи, затягує процес розгляду справи.

У ч. 13 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що

регулюють провадження у справі до судового розгляду» роз'яснено, що докази, які збираються або подаються сторонами (показання свідків, письмові чи речові докази), повинні стосуватися суті спору (предмета та підстав позову). Тому, вирішуючи питання про виклик свідків, в усіх випадках потрібно вимагати від сторін пояснення, які саме обставини вони можуть підтвердити [5].

Що стосується поняття допустимості доказів то це означає з'ясувати, чи отриманий він за допомогою передбачених законом засобів. Правило визначення допустимості доказів закріплене в ч. 1 ст. 59 ЦПК Суд не бере до уваги докази, які одержані з порушенням порядку, встановленого законом.

Не можуть бути використані як показання свідків (ст. 63 ЦПК) письмові пояснення громадян. У відповідних випадках вони приймаються судом, як письмові докази (ст. 64 ЦПК України). Проте, відповідно до п. 23 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» пояснення осіб, отримані не за процедурою допиту свідків, не можуть використовуватися як засіб доказування. Виходячи із закріпленого у ст. 159 ЦПК принципу безпосередності судового розгляду, одержані за правилами зазначених статей показання свідків, як і інші докази, повинні бути досліджені в судовому засіданні, в якому постановлено рішення, незалежно від того, чи досліджувалися ці докази тим же складом суду в іншому судовому засіданні [4].

Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 18.12.2009 р. «Про судові рішення у цивільній справі» п. 2 наголошує що судові рішення є законним тоді, коли суд, виконавши всі вимоги цивільного процесуального законодавства і всебічно перевіrivши обставини, вирішив справу у відповідності з нормами матеріального права, що підлягають застосуванню до даних правовідносин, а при їх відсутності – на підставі закону, що регулює подібні відносини, або виходячи із загальних засад і змісту законодавства України [6].

В силу принципу безпосередності судового розгляду рішення може бути обґрунтоване лише тими доказами, які одержані у визначеному законом порядку і перевірені в тому судовому засіданні, в якому постановлюється рішення.

Основним призначенням доказів є встановлення наявності або відсутності обставин, що мають значення для справи. З цього випливає що об'єктивне, законне та неупереджене рішення суду не може бути винесене, якщо не дослідженні всі надані докази сторонами, оскільки це буде порушенням законодавства.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України. – Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст. 492. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

2. Навчальні матеріали онлайн. – Цивільний процес України: Судове доказування: поняття, предмет, етапи. Обов'язок доказування і подання доказів. Підстави звільнення від доказування: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1157071846362/pravo/dokazi>

3. Науково-практичний коментар: Цивільний процесуальний кодекс України (ЦПК України) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://uazakon.ru/ukr/tspk/>

4. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>

5. Постанова Пленуму ВС України № 5 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>

6. Постанова Пленуму ВС України № 14 від 18.12.2009 р. «Про судові рішення у цивільній справі» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/v0014700-09>

Терещенко Л.С.

студент,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

САНАЦІЯ ЯК ФОРМА СПРИЯТЛИВОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВА

Сучасні тенденції розвитку вітчизняної економіки посилюють поглиблення фінансових складнощів на підприємствах України, які пов'язані як із зовнішнім середовищем (економічні, політичні, соціальні, міжнародні перетворення), так і з власне внутрішніми проблемами.

На фоні економічної, політичної, фінансової нестабільності, недосконалості ринку товарів і послуг, системи інвестування, збільшення кількості банкрутств вітчизняних підприємств посилену актуальність набуває вивчення питання можливості запобігання фінансового занепаду підприємств з метою виведення його з кризового стану. Власне, на це і спрямований інститут санації.

Питання, що стосуються санаційних процесів були в колі наукових інтересів таких вчених і дослідників: Е. Альтмана, І. А. Бланка, А. П. Градова, В. В. Ковальова, Л. О. Лігоненко, Г. В. Савицької, Л. С. Ситника, О. О. Терещенка, М. І. Тітова, З. Є. Шершньової та інших вітчизняних і зарубіжних